

การศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

A Study Using of Information System for the Management of the School under
the Secondary Educational Service Office Area 31

กันตนา มั่นจิตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตฯ ชัยสุวรรณ

อาจารย์ ดร.อลงกต ยะไวยุทธ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครู 2) เปรียบเทียบการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 427 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ One-way ANOVA ทดสอบรายคู่โดยวิธีของ LSD (Least Significant Different)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารวิชาการ
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน
3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านงานบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
4. ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีขนาดของโรงเรียนแตกต่างกัน มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าครูที่ปฏิบัติงาน

ในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the level of using of information system for the management of the school under the Secondary Educational Service Office Area 31 with regard to teachers' opinions and 2) compare the use of information system for the management of school under the Secondary Educational Service Office Area 31 with regard to teachers' opinions classified by education levels, teaching experience and sizes of schools.

The samples were 427 teachers under the Secondary Educational Service Office Area 31. The statistics used to analyze data were percentage, mean, and standard deviation, t-test and one-way ANOVA were used for hypothesis testing, and LSD was used for different paired comparison.

The research revealed that:

1. The use of information system for the management of school under the Secondary Educational Service Office Area 31 with regard to teachers' opinions in overall and each aspect was at high level. When considering in descending order, it was found that general management was the highest followed by budget administration, personnel management and academic administration.

2. The use of information system for the management of the school under the Secondary Educational Service Office Area 31 with regards to teachers' opinions classified by education in overall and in aspect was found no statistically significant different at 0.05.

3. The use of information system for the management of the school under the Secondary Educational Service Office Area 31 with regard to teachers' opinions classified by teaching experience in overall was found statistically significant different at 0.05. When considering in each aspect, it was found that teachers with different teaching experiences showed no significant different at 0.05 in all aspect, except those with general management was statistically significant different at 0.05.

4. The use of information system for the management of the school under the Secondary Educational Service Office Area 31 with regard to teachers' opinions classified by school sizes, it was found that in overall and in each aspect was statistically significant different at 0.05. When considering in each aspect, it was found that teachers working for at extra-large schools and large schools use information system for the management of schools more than those working for medium-size and small-size schools with statistically significant different at 0.05.

1. บทนำ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า ข้อมูลสารสนเทศเป็นทรัพยากรที่จำเป็นอย่างยิ่ง ผู้ใดได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง รวดเร็วกว่าจะเป็นผู้ได้เปรียบ เพราะสามารถใช้สารสนเทศเหล่านั้นในการตัดสินใจดำเนินการต่างๆ โดยเฉพาะการวางแผนการศึกษาและการกำหนดนโยบาย ต้องมีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ มีความละเอียด

ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงตามความต้องการและทันสมัย จึงช่วยให้การวางแผนการบริหารจัดการและการตัดสินใจดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ในทางตรงกันข้าม หากหน่วยงานใดไม่มีการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการปฏิบัติงานก็ย่อมเสี่ยงต่อความผิดพลาดสูง และผลการดำเนินงานก็จะไปไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นข้อมูลและการควบคุมเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของงาน ซึ่งหน่วยงานจำเป็นต้องสร้าง จัด และพัฒนาระบบสารสนเทศให้มีคุณภาพ มีความเที่ยงตรงตามเรื่องที่ต้องการ สะดวก รวดเร็ว ทันเวลา โดยข้อมูลดังกล่าวจะรวบรวมได้จากการปฏิบัติงานภายในหน่วยงานและจากแหล่งข้อมูลภายนอกที่เกี่ยวข้อง การจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะช่วยให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานทางการจัดการศึกษาทุกระดับที่จะต้องนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการจัดการศึกษา หากไม่ได้จัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ ไม่ถูกต้อง ไม่ทันเหตุการณ์ และไม่เพียงพอ ย่อมส่งผลให้การบริหารงานของหน่วยงานลดประสิทธิภาพลง หากมีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ประมวลผล และจัดระบบสารสนเทศ ทำให้การบริหารจัดการการศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สมบูรณ์ถูกต้อง รวดเร็ว และทันสมัย (ศิริรัตน์ ไกรสุริยวงศ์, 2551 : 1) การจัดระบบสารสนเทศของหน่วยงานระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีขอบข่ายครอบคลุมงานตามกระบวนการบริหารและการจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษา ทั้ง 6 ขั้นตอน ดังนี้ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บการวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ ซึ่งโรงเรียนต้องดำเนินการจัดระบบสารสนเทศให้ครอบคลุมการบริหารจัดการการศึกษาทั้ง 4 งาน ซึ่งได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ซึ่งในการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน จำเป็นต้องใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันและเป็นระบบเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการบริหารงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องอาศัยข้อมูลและความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบการบริหาร จะทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงานมากยิ่งขึ้น (อดิสร โชคบัณฑิต, 2548 : 26)

ข้อมูลสารสนเทศ มีความสำคัญยิ่งต่อการบริหารและจัดการทุกด้านและทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับหน่วยงานหรือระดับชาติ ในอดีตคนหนึ่งๆ อาจมีความรู้ ความเข้าใจ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ตนบริหารจัดการได้หมด เพราะงานที่บริหารเป็นงานขนาดเล็ก แต่เมื่อสังคมมีความซับซ้อนขึ้น มีองค์ประกอบมากขึ้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะมีผู้รู้รายละเอียดของงานครบถ้วนว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝันว่าจะเกิดและไม่ได้เตรียมรับมือเอาไว้ก่อน อาจส่งผลให้เกิดความเสียหายขึ้นได้ การทราบว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้างนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยระบบข้อมูลสารสนเทศที่ดีเพื่อเป็นเครื่องมือช่วยในการวางแผน การตัดสินใจดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและระบบการศึกษาก็เป็นระบบหนึ่งที่มีความซับซ้อนอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในประเทศไทยที่มีระบบการศึกษาไม่เป็นเอกภาพ มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาซ้ำซ้อนกันหลายหน่วย ทำให้เป็นการยากที่จะวางแผนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้ผล นอกจากนั้นการดำเนินงานต่างๆ ยังเกิดความสับสนและขาดการประสานงานที่ดี ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมายที่เราไม่สามารถกล่าวได้ว่าปัญหาเหล่านี้จะสามารถแก้ไขได้ตั้งแต่ต้นหากมีระบบข้อมูลที่ดี แต่เราสามารถกล่าวได้ว่า “การมีระบบข้อมูลที่ดีแต่ต้น จะช่วยให้ผู้บริหารเห็นปัญหาเหล่านี้และหาทางคลี่คลายได้ตั้งแต่แรก” (ครรชิต มาลัยวงศ์, 2549 : 13-14)

ระบบสารสนเทศ เป็นระบบที่จะถูกพัฒนาขึ้นมาตามวัตถุประสงค์การใช้งานของผู้ใช้ โดยอายุการใช้งานของระบบจะแปรผันตามความต้องการใช้งานของผู้ใช้ หากความต้องการคงที่ระบบสารสนเทศนั้นก็จะมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน แต่ถ้าหากความต้องการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ระบบสารสนเทศนั้นก็จะมีอายุการใช้งานที่สั้น และต้อง

ได้รับการพัฒนาใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการ ไม่เช่นนั้นระบบสารสนเทศใดไม่ถูกใช้งานก็จะเป็นระบบที่ตาย ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุนทรัพยากร ทั้งในด้านทุนทรัพย์ เวลา และบุคลากร การวางแผนระบบสารสนเทศเป็นขั้นตอนหนึ่งของการบริหารจัดการองค์กร เพราะจะเป็นสิ่งจำเป็นที่ช่วยให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่รู้แนวทางการดำเนินงานขององค์กร ลดการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนหรืองานที่สิ้นเปลือง เป็นประโยชน์ต่อการควบคุมงานให้ไปในทิศทางที่องค์กรและผู้บริหารองค์กรต้องการ การวางแผนจึงมีความสำคัญอย่างมากในการบริหารงาน ทำให้เกิดการเตรียมพร้อมรองรับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550-2554, 2549 : 8)

ดังนั้น โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 มีการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการเก็บรวบรวมและประมวลผลข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ถูกต้อง รวดเร็ว และทันต่อเหตุการณ์ สามารถนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนบริหารจัดการศึกษา พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในแต่ละด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการวัดประเมินผล และกระบวนการนิเทศ รวมถึงโครงการหรืองานต่างๆ ระบบสารสนเทศจะช่วยให้สามารถดำเนินงานพัฒนาคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางสู่การพัฒนาและสร้างทางเลือกใหม่ในการวางแผนการควบคุมการดำเนินงานของโรงเรียน เนื่องจากระบบสารสนเทศมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารจัดการทางการศึกษา ตลอดจนมีความสำคัญและประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในการใช้วางแผนพัฒนา และปัจจุบันโรงเรียนมีความต้องการที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้คุณภาพ จำต้องอาศัยระบบสารสนเทศมาช่วยในด้านกระบวนการจัดการ กระบวนการเรียนการสอน กระบวนการวัดผลประเมินผล และกระบวนการนิเทศ รวมถึงโครงการหรืองานต่างๆ เพื่อให้เกิดความถูกต้องแม่นยำ ทันเวลา และเป็นปัจจุบัน

การปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หากมีการพัฒนาระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจดำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ซึ่งผลการศึกษาค้นคว้านี้จะนำไปใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศในโรงเรียนให้มีความเป็นระบบ และมีความเหมาะสมทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว อันจะส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเพื่อพัฒนาการศึกษาต่อไป

2. คำถามการวิจัย

2.1 การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับใด

2.2 การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันหรือไม่

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครู

3.2 เพื่อเปรียบเทียบการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครู โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน

4. สมมติฐานการวิจัย

การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นของครู แตกต่างกันตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นครู รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานบริหารวิชาการ ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารทั่วไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ในปีการศึกษา 2557 จาก 50 โรงเรียน จำนวน 3,557 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 จำนวน 427 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan อ้างถึงใน ไพศาล หวังพานิช, 2551 : 25)

6. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

1) ระดับการศึกษา 2) ประสบการณ์การทำงาน 3) ขนาดของโรงเรียน

ตัวแปรตาม การใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านงานบริหารวิชาการ 2) ด้านงานบริหารงบประมาณ 3) ด้านงานบริหารงานบุคคล 4) ด้านงานบริหารทั่วไป

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมี 5 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษากฎกระทรวง ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) ดังนี้ 1) ด้านงานบริหารวิชาการ

2) ด้านงานบริหารงบประมาณ 3) ด้านงานบริหารงานบุคคล 4) ด้านงานบริหารทั่วไป แล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้

9. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

9.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ เป็นสถิติพื้นฐานได้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

9.2 สถิติทดสอบ ได้แก่ สถิติ t-test และ F-test เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD (Least Significant Different)

10. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

10.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารวิจัยที่เกี่ยวข้อง

10.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

10.3 สร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ของการศึกษา นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

10.4 เสนอร่างเครื่องมือต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความตรงตามโครงสร้าง (Construct Validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

10.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80 ถึง 1.00

10.6 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียน ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครูรวมผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 30 คน

10.7 นำแบบสอบถามที่ได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, 2543 : 137) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.937

11. การเก็บรวบรวมข้อมูล

11.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผู้บริหารสถานศึกษา และขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

11.2 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งตารางนัดวัน เวลา ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง

11.3 การส่งและเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 427 ฉบับ ได้รับคืนมาจำนวน 427 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 427 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด

12. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ความถูกต้อง คำนวณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีขั้นตอนการประมวลผลดังนี้

12.1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่กำหนดไว้

12.2 ลงรหัสและบันทึกผลในคอมพิวเตอร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูล

12.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

12.4 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

12.5 สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 นำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อตามเกณฑ์

12.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษาใช้การวิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test

12.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานและขนาดของโรงเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance : F-test) ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ใช้วิธีเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธีของ LSD (Least Significant Different)

13. สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สภาพการศึกษาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 สรุปผลการวิจัยดังนี้

13.1 ระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 โดยภาพรวมมีระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากลำดับมากไปน้อยดังนี้ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารวิชาการ

13.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ครูที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

13.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยผู้มีประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนน้อยที่สุด

13.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนในภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง

14. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ตามความคิดเห็นครู มีประเด็นที่อภิปรายคือ

14.1 ระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวม มีระดับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากน้อยไปหามากดังนี้ ด้านงานบริหารทั่วไป ด้านงานบริหารงบประมาณ ด้านงานบริหารงานบุคคล และด้านงานบริหารวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมากขึ้น เนื่องจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านการบริหารงานของโรงเรียน สอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ไกรสุริยวงศ์ (2551 : 122-125) ได้ศึกษาความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี พบว่าความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตรวจสอบข้อมูล ด้านการจัดเก็บและการบริการข้อมูล ด้านการนำข้อมูลไปใช้ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการประมวลผลข้อมูล

14.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ครูที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีได้เรียนรู้เกี่ยวกับการวิจัยมาแล้ว จึงอาจมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารจัดการมากกว่าครูที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ไกรสุริยวงศ์ (2551 : 121) ความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าครูโรงเรียนเอกชนที่มีประสบการณ์สูง มีความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเรียนรู้โรงเรียนเอกชน มีความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมาก เนื่องจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญในด้านการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและรวดเร็ว

14.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ครูที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ตามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนในภาพรวม พบว่าประสบการณ์การทำงาน 10-20 ปี มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียนน้อยที่สุด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิสมัย ชัยวิเศษ (2554) ที่พบว่าครูการศึกษาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียน บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ เหมาะสมกับการจัดระบบสารสนเทศพื้นฐานในงานข้อมูลสารสนเทศ

ผู้บริหารนำข้อมูลไปใช้ในงานบริหารทั่วไป และได้มีการจัดอำนวยความสะดวกในการให้บริการข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียน

14.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 พบว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการมากกว่าครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่และใหญ่พิเศษมีความพร้อมในด้านบุคลากรและเทคโนโลยีมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อุบล ชองम्म (2554) พบว่าสภาพปัจจุบันการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

15. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ครั้งนี้มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปรับปรุงการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ ดังนี้

15.1 โรงเรียนควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการเกี่ยวกับข้อมูลและผลงานวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

15.2 โรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

15.3 โรงเรียนควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประเมินผล จัดทำ พัฒนา และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

15.4 การดำเนินงานและควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน

15.5 โรงเรียนควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้

15.6 โรงเรียนควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้ศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ เพื่อนำมาพัฒนาระบบสารสนเทศ

15.7 โรงเรียนควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการส่งเสริม สนับสนุน ให้บุคลากรได้พัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

15.8 โรงเรียนควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

15.9 โรงเรียนควรมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสร้างความเข้าใจ และขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น เพื่อแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน

16. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

16.1 ควรได้มีการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องหรือส่งผลต่อการศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

16.2 ควรได้มีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการศึกษาการใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31

16.3 ควรมีการศึกษาวิจัยในเชิงลึก โดยการใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสนทนากลุ่มหรือการสัมภาษณ์ ถึงความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศของครูโรงเรียน

รายการอ้างอิง

ครุฑชิต มัลลียงศ์. (2549). **ทักษะไอที**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

_____. (2549). **แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550-2554**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

พิสมัย ชัยวิเศษ. (2554). **การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารโรงเรียนในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ไพศาล หวังพานิช. (2551). **เอกสารประกอบการบรรยายวิชา 913602 วิธีวิทยาการวิจัยทางสังคมศาสตร์เพื่อการศึกษา**. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. (2543). **สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ศิริรัตน์ ไกลสุริยวงศ์. (2551). **ความต้องการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการของครูโรงเรียนเอกชน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

อดิสร โชคบัณฑิต. (2548). **การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5**. การค้นคว้าอิสระ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อุบล ชองผม. (2554). **สภาพปัจจุบันและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.